

सदा । यत्किञ्चित् कुरुते दानं तदानन्त्याय कल्पते”
दौहित्रायण पुंस्त्री० उहितरपत्यं युवा विदा० अजि
अजन्तत्वात् यूनि हरिता० फक् । उहितर्यून्यपत्ये ।
द्विविद्यवी स्त्री दिवसे निरु० ।

द्विवाचमा स्त्री द्विव० द्वौश्च क्षमा च दिवो द्वावादेशः ।
स्वर्गपृथिव्योः हेमच० । एवं द्वावापृथिवीद्वावाभूमि
शब्दावपि तत्रार्थे द्विव० “द्वावापृथिवीयम्” शत०ब्रा०
११।५२ द्वावापृथिव्योरिदम् वैश्वदेवं तत्सम्बन्धि इत्यर्थः ।
“द्वावापृथिवी इह ज्येष्ठे” शत०११।५।१।११ “आर्धत्वात्
एकवचनान्तात् । “द्वावाभूमी जनयन् देव एक आस्ते वि-
श्वस्य कर्ता भुवनस्य गोप्ता” अजमानचिन्नामणिष्टतश्रुतिः ।
द्वु अविश्वस्ये अदा०पर०सक०अनिट् । द्वौति अद्वौषीत् ।
द्व्याव । “गुहाया निरगात् बाह्वी सिंहेो ऋगमिव
द्वुवन्” भट्टिः ।

द्वु न० दिव-उन् किञ्च बा०वषोपश्च । १दिने २गगने ३स्वर्गे
च विश्वः ४अग्नौ पु० सेदि० ।

द्वुत्त त्रि० दिवि द्युनि क्षयति क्षि-निवासे ड । १स्वर्गलोक-
वासिनि त्रिका० “द्वुत्तो राजा गिरामक्षितोतिः”
ऋ०६।२४।१ “द्वुत्तो द्युलोक निवासी” भा० २दीप्तिद्युक्ते
च “द्वुत्तमर्थमणं भगम्” ऋ०१।१३।६ “द्वुत्तं दीप्ति-
मन्तम्” भा० ।

द्वुग पुंस्त्री० द्युनि दिवि वा आकाशे गच्छति गम-ड ।
१पक्षिणि राजनि० । स्त्रियां जातित्वात् ङीप् ।
२आकाशगामिमात् त्रि० स्त्रियां टाप् ।

द्वुगण पु० द्युनां दिवां वा दिनानां गणः । यद्वाणां मध्य-
गतिसाधनाङ्के दिनद्वन्द्वे अहर्गणशब्दे ५७७ प्र०तदान-
यनादि दृश्यम् । “रविदिनान्तगताधिकमासकैः कतदिनैः
सहितो द्युगणो विधोः” सि०शि० ।

द्वुगत् न० द्र + गम-क्लिप् । शीघ्रे निरु० “अतस्त्वा गीर्भि-
द्युगदिन्द्र !” ऋ० ८।८६।४

द्वुचर त्रि० दिवि द्युनि वा आकाशे चरति चर-ड ।
१ग्रहे २पक्षिणि च “द्वौश्चाल तदा राजन् ! द्युचराश्च
सहस्रशः” हरिवं० १२२अ० ।

द्वुज्या स्त्री द्वैत० । द्युदत्तस्याहोपात्तदत्तस्य दलरूपायां ज्या-
याम् । “क्रान्तेः क्रमोत्क्रमज्ये द्वे क्त्वा ततोत्क्रम-
ज्यया । हीना त्रिज्या दिनव्यासदलं तद्द्विज्योत्तरम्”
सू०सि० “स्यटक्रान्तेः क्रमोत्क्रमज्ये द्वे अपि प्रसाध्य
तत्र तन्मध्ये क्रान्त्युत्क्रमज्यया त्रिज्या हीना, दिनव्या-

सदलमहोरात्रदत्तस्य व्यासार्द्धं द्युज्ये द्योत्यर्थः” रङ्ग० ।
“क्रान्तिज्या भुजः त्रिज्या कर्णस्तद्वर्गान्तरपदमहोरात्र-
दत्तस्यार्द्धं सैव द्युज्या” सि०शि० व्याख्यायां प्रमिता० ।

द्वुत् दीप्तौ भ्वा०अक०आढ०सेट् । द्योतते लुदित्वात् अङि
प०अद्युत् अद्योतिट् । दिद्युते । द्योतनः “अद्युत्तच्चन्द-
माभ्रशम्” भट्टिः उपसर्गपूर्वकस्य तत्तदुपसर्गद्योत्यार्थयुक्ते
द्योतने । “व्यद्योतिट् सभावेद्यामसौ नरशिखितयी”
माघः । “विद्युद्युते बाडवजातवेदसान्” माघः २शोभायाञ्च
“पद्मैरनन्वीतबधूसुखद्युतः” माघः णिचि द्योतयति
प्रकाशने व्यञ्जनादृत्त्या बोधने च द्योत्यार्थः व्यङ्ग्यर्थे
द्युत् पु०द्युत्-क्लिप् । १किरणे हेमच० । २द्योतमाने त्रि० “स
हि द्युता विद्युता वेति साम” ऋ०१०।८६।२ “द्युता
द्योतमानेन” भा० ।

द्वुत् त्रि० द्युत्-क । द्योतमाने सइवचरति क्लिप् द्युतति
अद्युतीत् । “द्युतद्यामानं दृहतीच्छतेन” ऋ०५।८०।१

द्वुतान त्रि० द्युत्-शानच् वेदे गणव्यव्ययात् शपोलक् ।
द्योतनशीले “द्युतानस्त्वा मारुतो मिनोत्” यजु० ५।२७
“द्युतानः दीप्यमानः” वेददी० ।

द्वुति स्त्री द्युत्-इन् । १दीप्तौ २शोभायाम् “सुवर्णपुङ्खद्यु-
तिरिङ्गताङ्गुलिः” रघुः । “रूपयौवनलालित्य भोगायै-
रङ्गभूषणम् । शोभा प्रोक्ता सैव कान्तिर्मन्मथा-
प्रायिता द्युतिः । कान्तिरेवातिविकीर्णा दीप्तिरित्य-
भिधीयते” सा०द० तत्सामान्यावान्तरभेदकथनेन स्त्रीणां
शात्विकालङ्कारतया उक्ते ३अर्थे । “देहजा कान्ति-
द्युतिरित्याचार्या मन्यन्ते ।

द्वुतित न० द्युत्-भावे क्त वा न गुणः । १दीप्तौ पक्षे गुणः
द्योतितमप्यत्र । २कर्तरि क्त । २दीप्तिद्युते त्रि० ।

द्वुतिधर पु० द्युतिं देहगतां कान्तिं धारयति अन्नभूतगद्यर्थे
धृ-अच् । विष्णौ “तेजो दृषो द्युतिधरः” विष्णुसं०
“द्युतिमङ्गगतां कान्तिं धारयन् द्युतिधरः” भा०
“ओजस्तेजो द्युतिधरः” विष्णुसं०नामान्तरं तद्व्युत्पत्ति-
भाष्येऽन्यथा दर्शिता यथा “ज्ञानलक्षणां दीप्तिं धार-
यन् द्युतिधरः” इति । तेजोभवविधयोगार्थवत्त्वात् तस्य
नामद्वयमित्यपौनरुक्त्यम् ।

द्वुतिमत् त्रि० द्युतिः प्रशंसायामस्यर्थे मत्प । १प्रशस्तकान्ति-
युक्ते “यस्यांतहासो द्युतिमान्” भा०आ०६६अ० “द्युति-
मतां निकरेण महास्त्रनाम्” किरा० । स्त्रियां ङीप् ।
स्वायम्भुवस्य मनोः २पुत्रभेदे पु० । तदुपक्रमे “ज्योति-